



UMEÅ UNIVERSITET

SKRIVUM

Projektplan 2022-2025

INNEHÅLL

1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Projektets syfte.....	4
1.3 Projektets mål	5
1.4 Avgränsningar.....	5
2 Projektorganisation	6
2.1 Ansvariga	6
2.2 Referensgrupper.....	6
2.3 Överlämning och uppföljning	6
3 Verkstäder.....	7
3.1 Innehåll	7
3.2 Risker	7
3.3 Kommunikation	7
4 Budget.....	8
Slutnoter	9
Bilaga · Detaljerad Budget.....	10

Projektledare: Erik Lindenius, lektor Medie- och kommunikationsvetenskap	
Ansvarig organisatorisk enhet: Institutionen för språkstudier	Org. kod: 1620
Projektid Start: 2022-01-01 Avslut: 2025-12-31	IT-projekt <input type="checkbox"/> Ja <input checked="" type="checkbox"/> Nej
Projektwebb: aurora.umu.se/skrivum .	
Granskad <input type="checkbox"/> IT-chef <input checked="" type="checkbox"/> Styrgrupp (Utbildningsstrategiska rådet) <input type="checkbox"/> Planeringsenheten <input checked="" type="checkbox"/> Universitetsdirektör	
Version: 1.0	

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

Universitetsstyrelsen beslutade den 21 april 2021 att fastställa inriktning och omfattning för *Insatser i syfte att stärka forskning och utbildning*. Satsningen omfattar totalt 315 miljoner kronor över perioden 2021 till och med 2025.

Den 7 september 2021 beslutade Rektor att fördela 9 miljoner kronor av ovanstående satsning till *Insatser för att stärka studenters språkförmåga samt stöd i studenters akademiska skrivande*. Ansvarig enhet blev Institutionen för språkstudier och projektet har givits namnet SKRIVUM.

Inga övriga instruktioner anges i beslutet. Men ett flertal olika skrivningar har varit utgångspunkt för formerandet av projektarbetet. Högskoleförordningens mål för examina på kandidatnivå stipulerar att studenter ska kunna ”visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper” samt ”visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser”.¹

I gymnasieskolans läroplan Gy 2011 förväntas en elev, för att uppnå grundläggande behörighet till högskolan,² inom Svenska 2 behärska ”Svenska språkets uppbyggnad, dvs. hur ord, fraser och satser är uppbyggda samt hur de samspelar i grammatiken” samt

Uppbyggnad, språk och stil i olika typer av texter samt referat och kritisk granskning av texter. Skriftlig framställning av utredande och argumenterande texter. Normer och stildrag som hör till dessa text-

typer. Användning av digitala verktyg för textbearbetning samt för respons på och samarbete när det gäller texter.

Bland målen för Svenska 3 finns ”Viktiga generella drag som rör disposition, språk och stil i texter av vetenskaplig karaktär” och ”arbete med texter, vilket inkluderar strukturering, sovring, sammanställning, sammanfattning och källkritisk granskning.”

Upprepade vittnesmål från svenska universitets lärarkår anger att vissa studenter inte behärskar skrivande på en adekvat akademisk nivå.³ Även forskning visar att studenters skrivande på högskolenivå är utmanande – både för studenterna och deras lärare.⁴ Därtill ökar andelen studenter som söker och ges stöd för olika former av läs- och skrivsvårigheter.⁵

Att utreda huruvida det över tid skett en faktisk ökning eller ej av dessa språkproblem faller utanför ramen för detta projekt. Likaså att utreda vad de befintliga bris-terna beror på. Snarare kommer projektet försöka adressera och minska det extra arbete som krävs av universitetslärare att hantera de språkliga problemen som förekommer. Projektets utmaning är att försöka minska arbetsbördan för lärare inom Umeå universitets programverksamhet utan att extra resurser tillförs.⁶

1.2 Projektets syfte

Projektets syfte är:

Att ge kunskaper om skrivdidaktiska perspektiv och inspirera Umeå universitets lärare att i undervisningen stärka studenterna inom såväl akademiskt som yrkesrelaterat skrivande.

Hjalmarsson med flera argumenterar för att studenters skrivpraktiker, litteracitet, formas av sociala miljöer.⁷ Det innebär att studenters textförståelse och skrivspråk inte kan separeras från den specifika utbildning de genomför. Erfarenheter från motsvarande projekt vid Mittuniversitetet visar att varje enskild utbildning och lärarlag bäst känner hur texter behöver konstrueras för att tjäna studenter i efterföljande möjliga professioner.

Genom att ordna verkstäder med deltagare från programutbildningar inom hela Umeå universitet skapas *kunskapsutveckling i samspel*. De skrivdidaktiska redskapen möjliggör underlag till ett ökat eget *framtidansvar* inom varje utbildning. Förhoppningen är att projektet kan leda till ökad *akademisk litteracitet* för nya generationer av studenter.

1.3 Projektets mål

Det kortsiktiga målet för projektet är att konstruera verkstäder för universitetslärare inom programutbildningar. Verkstäderna kommer terminsvis alternera mellan lärarutbildningar respektive övriga programutbildningar.

Det första långsiktiga målet är att SKRIVUM ska bli delaktigt i nätverk med motsvarande projekt vid andra svenska universitet och högskolor. Det andra är att skapa en hållbar plan för hur de uppbyggda resurserna inom projektet kan förvaltas vid Umeå universitet efter projektets avslutande.

1.4 Avgränsningar

Projektet kommer att beröra följande områden under verkstäderna, men ej göra särskilda insatser.

Språkstöd till studenter med svenska som andraspråk · Andraspråksinläring har särskilda didaktiska utmaningar och är därtill ett separat huvudområde med egna kurser vid Umeå universitet.

Screening · Vid tidigare diskussioner i Utbildningsstrategiska rådet (USR) om studenters skrivande, har diskussioner kring olika former av screening av studenters skrivförmåga förekommit. En screeningprocess av studenter genomförd av en aktör utan koppling till den specifika utbildningen är kostsam och ger i sammanhanget företrädesvis kortsiktiga effekter.

Skrivkurser för studenter · Att skapa kurser som riktar sig till studenter med skrivsvårigheter öppnar upp ett flertal nya utmaningar som ligger utanför projektets möjlighet att ta hänsyn till. Dels är det en fråga om utbildningsramar – vems utbildningsplatser ska vikas för kurser som berör studenter från alla fakulteter? Dels går det att ifrågasätta om ett universitet överhuvud taget ska erbjuda kurser som motsvarar kunskapsnivån för de grundläggande behörighetskrav som studenterna redan blivit antagna på. Ett rimligare alternativ kan vara att enskilda programutbildningar använder delar av sitt befintliga kursutbud till att utveckla mer ämnesspecifik litteracitet.

Skrivverkstäder för studenter · Studieverkstaden erbjuder skrivverkstäder för studenter och projektet ska varken konkurrera med, eller ersätta, denna verksamhet. Ej heller ska projektet använda resurser till att tillfälligt stärka Studieverkstadens skrivverkstäder, eftersom det endast för kort tid avlastar verksamheten men inte skapar några hållbara strukturer över tid.

2 PROJEKTORGANISATION

2.1 Ansvariga

Uppdragsgivare · Universitetsstyrelsen och rektor
Projektägare · Institutionen för språkstudier

Projektledare · *Erik Lindenius* [50 % under 3 år]. Lektor i medie- och kommunikationsvetenskap vid Institutionen för kultur- och medievvetenskaper. Utbildningsledare mellan 2012 och 2017. Inplacerades som Excellent lärare 2019.

Vetenskaplig ledare · *Erika Sturk* [30 % under 3 år]. Filosofie doktor i språkdidaktik vid Institutionen för språkstudier. Disputerade 2022 på avhandlingen *Writing across the Curriculum in Compulsory School in Sweden*. Utvecklingsledare inom språk-, läs- och skrivutveckling för Umeå kommun 2014–2022.

Konsult · *Ann-Catrine Edlund* [10 % under 2022]. Professor i Svenska språket vid Mittuniversitetet. Vice- respektive prodekan med ansvar för utbildningsfrågor vid Humanistisk fakultet, Umeå universitet 2014–2017. Vetenskapligt ansvarig för Skrivlyftet vid Mittuniversitetet.

Projektkonom · *Christina Karlberg*, språkstudier

2.2 Referensgrupper

Projektets begränsade omfattning i kombination med det huvudsakliga fokuset på verkstäder tillsammans med Umeå universitets lärare, medför att projektgruppen gör bedömningen att ingen formell separat styrgrupp behövs.

Utbildningsstrategiska rådet föreslås ha en rådgivande funktion vid projektets uppstart respektive avslutande skede. Deltagande lärare föreslås fungera som referensgrupper genom att ge formativ återkoppling under verkstäderna.

2.3 Överlämning och uppföljning

Inför projekttidens slut avrapporterar projektledare till Utbildningsstrategiska rådet (eller motsvarande). Det åligger även projektledaren att lämna underlag till planeringsenheten vid olika typer av uppföljningar.

3 VERKSTÄDER

3.1 Innehåll

I dagsläget planeras för att SKRIVUM-verkstäderna ska omfatta 8 träffar och erbjudas en gång per termin. Projektet samordnas med medel från Lärarhögskolan gällande "Språkstöd inom området skrivande i lärarutbildningen" (FS 1.2.2-172-21). Verkstäderna alterneras mellan terminerna där höstterminen riktas mot lärarutbildningarna och vårterminen mellan 7 och 10 programutbildningar vid Umeå universitet. Budgeterat för varje hösttermin är 15 deltagare och för varje vårtermin 20.

Verkstäderna utgår från lärarnas och utbildningarnas unika förutsättningar. Varje deltagare ersätts med tid motsvarande 50 timmar. Huvudsakliga mål är att arbetslagen tillsammans ska:

- inventera programmens nuvarande skrivuppgifter;
- utarbeta progression/breddning av skrivuppgifter inom och mellan kurser;
- diskutera FSR om skrivande;
- utarbeta strategier för gemensam förståelse för bedömning och återkoppling av skrivuppgifter.

3.2 Risker

Projektgruppen ser tre huvudsakliga risker för projektet.

Den första risken är att *projektets insamlade resurser överges* efter finansieringens slut. En central uppgift för projektledaren blir således att planera för flera alternativa scenarion: förlängning eller utökning av projektet, inkorporering i annan verksamhet, eller digital arkivering och tillgängliggörande.

Den andra är att lärare ej har *tillräckligt utrymme i sin bemanning* för att kunna medverka på verkstäderna.

Den tredje är att Umeå universitets *personal ej uppmärksammas på att verkstäderna finns tillgängliga*, alternativt att deras innehåll ej upplevs vara relevant.

De två sistnämnda motverkas genom kommunikationsinsatser för att marknadsföra verkstäderna i så god tid som möjligt. SKRIVUMs projektledare ansvarar för att informera om verkstäderna i god tid innan institutionernas bemanningsarbete påbörjas.

3.3 Kommunikation

Projektledaren kommer upprätta en hemsida som nav för grundläggande information om kontaktpersoner, resurser och verkstäder. Verkstäderna kommer använda aktuell lärplattform vid Umeå universitet. Utöver detta planeras marknadsföring av projektet genom besök hos fakulteter, institutioner och programråd. Även olika former av digitala presentationer av projektet planeras.

4 BUDGET

SKRIVUM finansieras av två olika projekt FS 1.1-386-21 (9 miljoner) och FS 1.2.2-172-21 (cirka 4 miljoner). Finansieringen sträcker sig under 3 år.

Dessa medel fördelas på följande utgiftsposter (ungefärliga kostnader):

6,3 miljoner	Ersättning lärartid verkstäder
3,8 miljoner	Personalkostnad projekt
2,1 miljoner	Indirekta kostnader IGEM, FGEM, UGEM
0,3 miljoner	Omkostnader verkstäder
0,2 miljoner	Expenser och kontor

En detaljerad budget presenteras i bilaga

SLUTNOTER

- 1 Högskoleförordningen Bilaga 2
- 2 I grundläggande behörighet krävs godkända betyg i kurserna Svenska 1, 2 och 3.
- 3 Se till exempel Garberding, Petra (2019) universitetslararen.se/2019/10/25/okade-skrivvarigheter-stressar-larare-och-studenter/ och Rydberg, Jenny (2020) www.svt.se/nyheter/inrikes/unga-valjs-bort-pa-grund-av-bristande-skrivformaga
- 4 Erixon, Per-Olof & Josephson, Olle (red.) 2017. *Kampen om texten. Examenarbetet i lärarutbildningen*. Lund: Studentlitteratur.
- 5 UKÄs årsrapport 2021, sid 42.
- 6 Här avses att de flesta ämnen tilldelas medel utifrån fastslaget ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer i budgetpropositionen för utgiftsområde 16: Utbildning och universitetsforskning
- 7 Jan Hjalmarsson, Zoe Nikolaidou, Kajsa Sköldvall & Maria Eklund Heinonen (2018) "Fan va grymma vi är". Effekter av ämnesintegrerad undervisning i akademiskt skrivande. I: Saga Bendegard, Ulla Melander Marttala, Maria Westman (ed.), *Språk och norm. Language and norms*. (Rapport från ASLA:s symposium, Uppsala universitet 21–22 april 2016.) Uppsala: ASLA. S. 37–44.

BILAGA · DETALJERAD BUDGET

satsning via rektor	2022 tkr	2023 tkr	2024 tkr	2025 tkr	2026 tkr	summa
tilldelade medel	2 600	2 600	2 600	1 200		9 000
SUMMA tilldelning	2 600	2 600	2 600	1 200		9 000

kostnader hum fak	2022 tkr	2023 tkr	2024 tkr	2025 tkr	2026 tkr	summa	
projektledning							
projektledare Lindenius omfattning	35%	40%	45%	60%	0%		
projektledare Lindenius lönekostnad	331	391	451	617	0	1 790	
projektledare Sturk omfattning	16%	15%	15%	30%	0%		
projektledare Sturk lönekostnad	136	132	135	276	0	678	
expensmedel för koordinatörer		30	30	30		90	
övriga kostnader (inom basen)							
referensgrupp vt (rev uppdrag) språkstudier	28					28	
referensgrupp ht (rev uppdrag) språkstudier	28					28	
kurskostnader							
externa gästlärare arvoden		4	4	4		12	
kurslitteratur		6	6	6		18	
förfriskningar, fika		2	2	2		6	
övriga kostnader (ej bas)							
Medverkan Mittuniv	170	175	179	183		707	
referensgrupp vt (rev uppdrag)	46					46	
referensgrupp ht (rev uppdrag)	46					46	
ledningspersoner 2023 (i styrgrupp)						0	
						0	
kurskostnader							
medverkan lärare inom UmU	19	19	19	20		77	
kursdeltagare andra institutioner		1 189	1 219	1 249		3 657	
						0	
lokalkostnader							
lokalkostnader kontor	22	24	27	42	0	116	
lokalkostnader bokade lokaler	0	9	9	9		26	
indirekta kostnader							
UGEM, FGEM, IGEM	65,8%	344	372	413	616	0	1 745
SUMMA kostnader	1 170	2 352	2 495	3 055	0	9 072	

återstår satsning hum fak	1 430	248	105	-1 855	0	-72
----------------------------------	--------------	------------	------------	---------------	----------	------------

förväntad förbrukning av tilldelade medel	40%	70%	80%	90%		
andel förbrukade medel enligt kalkyl	45%	68%	77%	101%		

Kalkyl för språksatsning 2022-2025

satsning via lärarhögskolan	2022 tkr	2023 tkr	2024 tkr	2025 tkr	2026 tkr	summa
tilldelade medel	1 000	1 462	1 462	0		3 924
SUMMA tilldelning	1 000	1 462	1 462	0		3 924

kostnader lärarhögskolan	2022 tkr	2023 tkr	2024 tkr	2025 tkr	2026 tkr	summa
--------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------

projektledning						
projektledare Lindenius omfattning	0%	20%	15%	0%		
projektledare Lindenius lönekostnad	0	196	150	0	0	346
projektledare Sturk omfattning	0%	15%	15%	0%		
projektledare Sturk lönekostnad	0	132	135	0	0	266
övriga kostnader (inom basen)						0

kurskostnader						
externa gästlärare arvoden	4	4	4			12
kurslitteratur	6	5	5			15
förfriskningar, fika	2	2	2			5

övriga kostnader (ej bas)						
Medverkan Mittuniv	65					65

kurskostnader						
medverkan lärare inom UmU	37	38	39			114
deltagare andra institutioner	870	870	870			2 610

lokalkostnader						
lokalkostnader kontor	0	15	14			29
lokalkostnader bokade lokaler	9	9	9			27

indirekta kostnader						
UGEM, FGEM, IGEM	65,8%	8	222	194	0	424

SUMMA kostnader	1 000	1 492	1 422	0	0	3 913
------------------------	--------------	--------------	--------------	----------	----------	--------------

återstår satsning LH	0	-30	40	0	0	11
-----------------------------	----------	------------	-----------	----------	----------	-----------

återstår TOTALT	1 431	218	145	-1 855	0	-60
------------------------	--------------	------------	------------	---------------	----------	------------

	0,20					
förväntad förbrukning av tilldelade medel	40%	70%	80%			
andel förbrukade medel enligt kalkyl	100%	101%	0%			